

Avizul Comitetului Economic și Social European pe tema „Recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro”

[COM(2020) 746 final]

(2021/C 123/03)

Raportoare: **Judith VORBACH**

Sesizare	Comisia Europeană, 27.11.2020
Temei juridic	Articolul 304 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene
Secțiunea competentă	Secțiunea pentru uniunea economică și monetară și coeziune economică și socială
Data adoptării în secțiune	14.12.2020
Data adoptării în sesiunea plenară	27.1.2021
Sesiunea plenară nr.	557
Rezultatul votului (voturi pentru/ voturi împotriva/abțineri)	234/1/8

1. Concluzii și recomandări

1.1. UE a intrat în cea mai profundă recesiune din istoria sa. Predomină incertitudinea și trebuie luate în calcul riscuri grave. De asemenea, criza provocată de pandemie probabil va exacerba dezechilibrele și inegalitățile. În acest context, CESE salută recomandările Comisiei. CESE pledează, de asemenea, pentru o abordare de politică economică care să sprijine redresarea, să sporească investițiile, să continue integrarea pieței unice, să asigure condiții de muncă echitabile și să aprofundeze UEM. CESE sprijină ferm pachetul „Next Generation EU” și îndeamnă la adoptarea, cât mai curând posibil, a acordurilor necesare.

1.2. Redresarea va avea succes numai dacă este însoțită de restructurarea economiei și a societății noastre. Restabilirea încrederii este esențială pentru stabilizarea cererii. Normele fiscale ar trebui să vizeze o guvernanta economică orientată mai mult spre prosperitate, să includă o regulă de aur și să nu intre din nou în vigoare până când șomajul nu scade semnificativ. Ar trebui analizat cu mai multă atenție impactul crizei din perspectiva inegalității și a insecurității socio-economice. Ar trebui îmbunătățite atât mediul de afaceri, cât și mediul social. Este necesară o mai bună implicare a partenerilor sociali și a societății civile în politica privind clima și în planurile naționale de redresare și reziliență, precum și o reformă decisivă a politicilor fiscale, pentru a aborda provocările economice, sociale și de mediu. Uniunea bancară și uniunea piețelor de capital trebuie să fie finalizate, acordând în același timp prioritate stabilității pieței financiare.

2. Contextul

Comisia recomandă statelor membre din zona euro să ia măsuri astfel încât:

2.1. să garanteze o abordare politică menită să sprijine redresarea: politicile fiscale ar trebui să susțină în continuare acest obiectiv de-a lungul anului 2021; atunci când condițiile permit acest lucru, să elimine treptat sprijinul într-un mod care să atenueze impactul crizei pe plan social și asupra pieței forței de muncă și să garanteze sustenabilitatea datoriei; să îmbunătățească gestionarea finanțelor publice și să concentreze cheltuielile publice pe nevoile în materie de redresare și reziliență;

2.2. să pună în aplicare reforme care să consolideze productivitatea și ocuparea forței de muncă, să sporească investițiile pentru a sprijini o redresare compatibilă cu tranzițiile juste, atât cele ecologice, cât și cele digitale; să continue integrarea pieței unice; să asigure politici active în domeniul pieței forței de muncă, a unor condiții de muncă echitabile și implicarea partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor; să abordeze provocările fiscale rezultate în urma digitalizării, să combată planificarea fiscală agresivă și să sprijine stabilirea prețului carbonului și a taxelor de mediu;

2.3. să consolideze cadrele instituționale naționale și să accelereze reformele pentru a asigura utilizarea eficientă și la timp a fondurilor UE, să consolideze eficacitatea și digitalizarea administrației publice, să reducă sarcina administrativă pentru întreprinderi și să instituie cadre eficiente de combatere a fraudei, corupției și spălării banilor; să amelioreze cadrele privind insolvența, expunerile neperformante și alocarea capitalului;

2.4. să garanteze stabilitatea macro-financiară: să mențină canalele de credit pentru economie și măsurile de sprijinire a întreprinderilor viabile; să mențină bilanțuri solide în sectorul bancar, inclusiv prin abordarea în continuare a creditelor neperformante;

2.5. să progreseze în ceea ce privește aprofundarea UEM pentru a spori reziliența, ceea ce va contribui la rolul internațional al monedei euro și la promovarea intereselor economice ale Europei la nivel mondial.

3. Observații generale

3.1. S-au confirmat perspectivele sumbre prezentate de previziunile economice ale Comisiei din primăvara anului 2020, conform cărora „UE a intrat în cea mai profundă recesiune economică din istoria sa”. Criza provocată de pandemia de COVID-19 a produs o serie de șocuri, atât asupra cererii, cât și asupra ofertei, care se traduc într-o scădere preconizată a PIB-ului de 7,8 % în 2020. Situația de pe piața forței de muncă s-a deteriorat, de asemenea, deși datorită măsurilor de politică ambițioase – cum ar fi schemele de șomaj tehnic – încetinirea creșterii economice nu se reflectă pe deplin în ratele șomajului. Cu toate acestea, ne confruntăm cu o scădere a numărului total de ore lucrate și cu o scădere a ratelor de participare la piața muncii, dat fiind că lucrătorii descurajați au părăsit această piață.

3.2. Se estimează că redresarea din 2021 va fi mai lentă decât cea preconizată. Predomină un grad considerabil de incertitudine. CESE subliniază importanța anticipării unui set de riscuri grave, inclusiv riscul unei duble recesiuni, al șomajului în masă, al falimentelor, al instabilității piețelor financiare, al deflației, precum și al efectelor negative ale incertitudinii asupra consumului și a investițiilor în sine. Criza provocată de pandemie va antrena probabil agravarea problemelor existente, de exemplu nivelul scăzut al investițiilor, adâncirea divergențelor dintre statele membre și regiuni, inegalitățile din interiorul societăților și tensiunile politice. În plus, evoluțiile din 2021 ar putea avea efecte negative pe termen lung, în timp ce abordarea crizei climatice rămâne o problemă urgentă.

3.3. În acest context, CESE salută pachetul de recomandări al Comisiei. Multe dintre acestea reflectă considerațiile exprimate în avizul suplimentar al CESE privind *politică economică a zonei euro pentru 2020* ⁽¹⁾. În plus, redresarea va avea succes numai dacă este însoțită de restructurarea economiei și a societății noastre, pentru a realiza o Uniune mai integrată, mai democratică și mai bine dezvoltată din punct de vedere social. În 2021, principalele responsabilități ale factorilor de decizie economică vor fi crearea unui mediu favorabil creșterii durabile și incluziunii. Prin urmare, restabilirea încrederii este esențială.

3.4. CESE sprijină ferm răspunsul robust al UE pentru combaterea crizei, inclusiv mecanismul de redresare și reziliență. Este nevoie urgentă de solidaritate pentru a permite o redresare rapidă și eficace. Întreprinderile europene, lucrătorii și societatea civilă au nevoie de resurse pentru a face față crizei. Prin urmare, nici nu ar trebui pus sub semnul întrebării planul de redresare, nici amânată aplicarea sa. Toate acordurile necesare în acest sens ar trebui să fie realizate cât mai curând posibil.

4. Observații specifice

4.1. CESE salută recomandarea Comisiei de a asigura o orientare politică care să sprijine redresarea. O eliminare treptată prea timpurie a măsurilor de sprijin ar diminua efectele măsurilor UE de combatere a crizei. Guvernele ar trebui să poată aplica măsurile necesare, indiferent de nivelul lor actual de îndatorare. Cea mai bună modalitate de a obține sustenabilitatea finanțelor publice este de a garanta o creștere durabilă și favorabilă incluziunii. Sprijinirea productivității ar putea accelera reducerea deficitului în anii următori ⁽²⁾. Pentru a preveni revenirea la vechile norme fiscale și pentru a gestiona trecerea la o guvernare economică axată pe prosperitate ⁽³⁾, CESE solicită reluarea cât mai curând posibil a procesului de revizuire. Normele fiscale modernizate nu ar trebui, în niciun caz, să intre în vigoare până când șomajul nu scade în mod semnificativ.

4.2. CESE salută recomandarea Comisiei de a crește nivelul investițiilor private și publice. Pentru a realiza în scurt timp redresarea, pentru a consolida competitivitatea, pentru a rămâne o putere economică globală și pentru a proteja fundamentele sociale și ecologice ale bunăstării generațiilor viitoare, este necesar să se treacă urgent la investiții durabile și ecologice, la investiții în infrastructură și asistență medicală și/sau la investiții care să genereze o productivitate mai mare. Cheltuielile cu recalificarea lucrătorilor ar trebui, de asemenea, să fie considerate o investiție. CESE atrage atenția asupra recomandării sale de a adopta o „regulă de aur”.

⁽¹⁾ JO C 10, 11.1.2021, p. 79.

⁽²⁾ Banca Națională a Belgiei estimează că deficitul excepțional din 2020, legat de criză, are un potențial efect punctual de -4,6 % din PIB.

⁽³⁾ JO C 429, 11.12.2020, p. 227.

4.3. Pandemia adâncește inegalitățile și excluziunea socială. Multe femei, mulți migranți, multe persoane cu handicap și mulți tineri sunt afectați de criză. Cei care erau vulnerabili înainte de criză sunt cei care riscă să sufere cel mai mare impact. Însă mulți angajați cu locuri de muncă de calitate se simt, de asemenea, expuși riscului de deteriorare a condițiilor de muncă, deteriorare a veniturilor sau riscului de șomaj. CESE solicită ca lupta împotriva inegalității să devină o prioritate în toate măsurile de redresare avute în vedere. Trebuie analizat cu mai multă atenție impactul crizei din punctul de vedere al excluziunii sociale, dar și al gradului de insecuritate socioeconomică ce afectează o parte substanțială a populației. Beneficiile redresării ar trebui să fie distribuite în mod egal. Acest lucru este, de asemenea, esențial pentru consolidarea încrederii și stabilizarea cererii.

4.4. Integrarea în continuare a pieței unice ar trebui să rămână o prioritate principală, care include punerea în aplicare a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Îmbunătățirea mediului de afaceri și a mediului social trebuie să meargă mână în mână. CESE face referire la documentul de lucru al Comisiei privind *Îndeplinirea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale ONU*, în care se spune că: „[...] obiectivele de dezvoltare durabilă vor menține UE concentrată pe o traiectorie de creștere durabilă compatibilă cu limitele planetei, pe bunăstare, incluziune și echitate, ceea ce înseamnă recunoașterea necesității ca economia să funcționeze în beneficiul oamenilor și al planetei.” Printre inițiativele pentru o Europă mai socială se numără, printre multe altele, o propunere de directivă privind salariile minime adecvate și un plan de acțiune pentru punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale. CESE a adoptat, de asemenea, avize referitoare la o directivă-cadru europeană privind venitul minim ⁽⁴⁾ și la standarde minime europene în domeniul asigurărilor de șomaj ⁽⁵⁾.

4.5. De asemenea, sunt binevenite recomandările Comisiei privind piața forței de muncă, inclusiv promovarea unor condiții de muncă echitabile, asigurarea implicării partenerilor sociali în procesul de elaborare a politicilor și consolidarea dialogului social și a negocierilor colective. CESE solicită standarde mai ridicate în ceea ce privește implicarea partenerilor sociali și a societății civile în politica privind clima. Schimbările structurale în vederea realizării unei economii fără emisii de dioxid de carbon ar putea fi sprijinite printr-un dialog social între regiunile și partenerii sociali în cauză, pentru a proteja aspectele sociale. De asemenea, va fi esențial să se asigure implicarea societății civile în elaborarea și punerea în aplicare a planurilor naționale pentru mecanismul de redresare și reziliență, care se preconizează să fie monitorizat prin intermediul procesului semestrului european.

4.6. Sunt necesare cadre eficiente pentru combaterea evaziunii fiscale, a planificării fiscale agresive, a spălării de bani și a corupției. CESE solicită o reformă decisivă a politicilor fiscale pentru a aborda provocările economice, sociale și de mediu. Ea include deplasarea sarcinii fiscale de la forța de muncă către baze de impozitare mai puțin dăunătoare muncii, ținând seama de impactul distributiv și evitând să se creeze efecte regresive. CESE solicită, de asemenea, luarea de măsuri urgente cu privire la votul cu majoritate calificată, în termenii recomandați în avizele sale anterioare ⁽⁶⁾. Ar trebui explorate conceptul de impozitare efectivă minimă a profiturilor întreprinderilor și posibila aplicare a sa. În cele din urmă, CESE solicită progrese substanțiale în introducerea de noi resurse proprii, astfel cum se subliniază în planul de redresare.

4.7. CESE este de acord cu Comisia în ceea ce privește finalizarea uniunii bancare și a uniunii piețelor de capital, stabilitatea pieței financiare fiind o prioritate. În sectorul bancar, plata dividendelor este în prezent limitată, în principal în mod voluntar. Ar trebui luată în considerare posibilitatea de a menține aceste limite și de a reintroduce suspendarea totală a plăților în perioada de redresare în cazul băncilor care beneficiază de mai multe măsuri de sprijin public. Acest lucru ar reduce riscul de instabilitate a piețelor financiare și ar putea îmbunătăți, de asemenea, rentabilitatea preconizată a băncilor.

Bruxelles, 27 ianuarie 2021.

Președintele
Comitetului Economic și Social European
Christa SCHWENG

⁽⁴⁾ JO C 190, 5.6.2019, p. 1.

⁽⁵⁾ JO C 97, 24.3.2020, p. 32.

⁽⁶⁾ JO C 353, 18.10.2019, p. 90; JO C 364, 28.10.2020, p. 29.